

СКУПШТИНА ЦРНЕ ГОРЕ
Предсједнику, Ивану Брајовићу

PRIMLJENO: 28. 10.	20 18 GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ: 00-61-2/18-233	
VEZA:	
EPA:	
SKRAĆENICA:	PRILOG:

На основу чл. 187 Пословника Скупштине Црне Горе, ресорном министру у Влади Црне Горе постаљам следеће

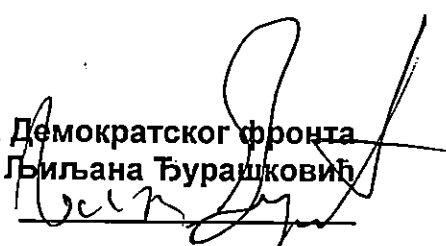
ПОСЛАНИЧКО ПИТАЊЕ

Према најновијим истраживањима 70% младих размишља да напусти Црну Гору. Шта Влада предузима да заустави иселјавање грађана из Црне Горе?

Образложење ћу дати на самој сједници.
Одговор тражим и у писаној форми.

Подгорица, 28. октобар 2019. године

Посланица Демократског фронта
др Љиљана Ђурашковић

Crna Gora
Ministarstvo sporta i mladih

SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	8. 11 2019. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-2/19-233/2
VEZA:	
EPA:	
SKRAĆENICA:	PRILOG:

Adresa: Svetlane Kane Radević 3,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 684 900
e-mail:ms@ms.gov.me
www.ms.gov.me

Br: 01-022-34/2019-1
Podgorica, 31. oktobar 2019.godine

SKUPŠTINA CRNE GORE
-g. Aleksandar Jovičević, generalni sekretar-

PODGORICA
Bulevar Sv. Petra Cetinjskog br. 10

Predmet: Odgovor na poslaničko pitanje poslanice Ljiljane Đurašković

Uvaženi g. Jovičeviću,

U skladu sa članom 191 Poslovnika Skupštine Crne Gore, u prilogu akta dostavljam Vam odgovor na poslaničko pitanje poslanice dr Ljiljana Đurašković za Treću - posebnu sjednicu Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja, sazvanu za 30. oktobar 2019. godine.

S poštovanjem,

MINISTAR
Nikola Janović

POSLANIČKO PITANJE:

„Prema najnovijim istraživanjima 70% mladih razmišlja da napusti Crnu Goru. Šta Vlada preduzima da zaustavi iseljavanje građana iz Crne Gore?“

U skladu sa članom 191 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Ministarstvo sporta i mladih daje sljedeći

ODGOVOR

Uvažena poslanice Đurašković,

U svom pitanju niste se pozvali na konkretno istraživanje i objasnili na osnovu koje metodologije i argumenata tvrdite da „70% mladih razmišlja da napusti Crnu Goru“. Često imamo prilike da gledamo rezultate raznih istraživanja koja se odnose na položaj mladih, ali se zaboravlja činjenica da je u pitanju samo percepcija određenog broja ispitanika, ali ne i realna slika koja se odnosi na brojne aktivnosti i mehanizme koji mladim ljudima stoje na raspolaganju. Ako, pak, mislite na rezultate istraživanja Westminsterске fondacije za demokratiju koje je aktuelno poslednjih dana, onda bi rezultati tog istraživanja trebalo da budu alarm političarima svih orijentacija u našoj državi, pa i Vama kao poslanici, jer se istraživanje odnosilo na **percepcije i stavove mladih o politici u Crnoj Gori**, a samo jedno od pitanja u cijelom istraživanju se odnosi na razmišljanje o odlasku. Rezultati istraživanja ukazuju na veliko nepovjerenje mladih prema političarima a kao rezultat tog nepovjerenja i nezadovoljstva javlja se razmišljanje o potencijalnom odlasku. Međutim, nigdje se ne govori o trajnom odlasku i iseljavanju. Prije će biti riječ o obrazovnoj i radnoj mobilnosti mladih, koja je karakteristična za sva društva. Mladi žele da putuju, da se usavršavaju, upoznaju nove kulture. Takođe, postoje brojni programi, kao npr. „work and travel program“, koji podrazumijeva da mladi ljudi borave tri mjeseca u inostranstvu, da rade i putuju, ali se nakon tog perioda vrata u Crnu Goru. Tako da ukupnu mobilnost mladih ne smijemo doživljavati i zloupotrebjavati kao trajni odlazak ili iseljavanje iz Crne Gore, jer smo svjesni da je ovo izazov sa kojim se suočavaju sve zemlje regiona, pa i Crna Gora nije izuzetak. Crna Gora je bila jedna od najmanje razvijenih članica velike Jugoslavije i proces migracija je tada a i prije, bio mnogo veći. Nakon obnove nezavisnosti Crna Gora je postala članica NATO i najbliža je da postane prva naredna članica EU. Svakog ljeta imamo potrebu da uvozimo radnu snagu, što znači da je Crna Gora atraktivna ne samo kao turistička destinacija. Potrebne su nam pozitivne i afirmativne priče da bi i mladi bili zadovoljniji i motivisaniji. Stoga o ovoj osjetljivoj temi moramo pristupiti sa mnogo više odgovornosti jer je ovo izazov za cijelo društvo a ne samo za jednu instituciju. Tako da odgovornost snose svi segmenti društva.

Vlada Crne Gore ulaže konstantne napore sa ciljem poboljšanja položaja mladih jer je pitanje mladih od multiresorskog značaja. Kroz različite Vladine programe i politike sprovode se brojne aktivnosti i programi koji zadovoljavaju potrebe mladih u različitim oblastima. Navešću samo neke od najvažnijih programa i aktivnosti koje Vlada sprovodi za mlade:

Ministarstvo rada i socijalnog staranja, u saradnji sa Zavodom za zapošljavanje realizuje programe:

1. *Stop sivoj ekonomiji* čiji je cilj pružanje praktične obuke i radno angažovanje nezaposlenih visokoškolaca do 30 godina, sa radnim iskustvom u trajanju od devet mjeseci;
2. *Aktivne politike zapošljavanja* koji, između ostalog, obuhvata mjere profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja mladih osoba sa invaliditetom,
3. Osposobljavanje za samostalan rad namijenjen mladim osobama sa srednjom stručnom spremom sa ciljem njihovog osposobljavanja i sticanja prvog radnog iskustva.

Ministarstvo ekonomije i Investiciono-razvojni fond realizuju niz programa koji imaju za cilj podsticanje ekonomskog razvoja mladih kroz podršku preduzetništvu i otvaranje novih radnih mjesta:

1. Program kreditiranja mladih u biznisu sa ciljem podsticanja osnivanja i razvoja poslovanja mikro, malih i srednjih preduzeća i preduzetništva mladih do 35 godina;
2. Program kreditiranja visokoškolaca koji se nalaze na evidenciji nezaposlenih lica sa ciljem osnivanja mikro, malih i srednjih preduzeća;
3. Subvencije za otvaranje novih radnih mjesta u okviru kojeg se dodjeljuju subvencije za novootvoreno radno mjesto u vrijednosti od 3.000 do 10.000 EUR, sa ciljem zapošljavanja mladih osoba;
4. Razvoj Poslovnih zona za unapređenje zapošljavanja mladih koji registruju svoja preduzeća i ostvaruju poreske olakšice i oslobođanja od plaćanja socijalnih doprinosa tokom perioda od pet godina.

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja realizuje programe pružanja podrške mladim poljoprivrednicima:

1. Program "Mladi poljoprivrednici" namijenjen je mladima koji posjeduju srednju ili visoku stručnu spremu u oblasti poljoprivrede. Visina pojedinačne subvencije iznosi do 10.000 EUR;
2. Mladi pčelari je program namijenjen obezbjeđivanju finansijske podrške mladima putem kojeg se vrši izdvajanje iz budžeta u iznosu do 80 % od ukupne vrijednosti nabavke tri košnice s rojevima, pružajući tako priliku zainteresovanim mladim ljudima da se počnu baviti pčelarstvom.

Ministarstvo prosvjete sprovodi programe kojima se osigurava pristup kvalitetnom obrazovanju mladih i njihovom stručnom osposobljavanju:

1. Program stručnog osposobljavanja predstavlja kontinuiranu i sistemsku aktivnost za sticanje znanja, vještina i kompetencija mladih sa stečenim visokim obrazovanjem za samostalno obavljanje radnih zadataka;
2. Dualno obrazovanje mladih predstavlja program sa ciljem podsticanja svršenih osnovaca koji imaju afiniteta ka konkretnim zanimanjima da se upisuju u srednje stručne škole koje pored teorijskog nude i praktična znanja i vještine;
3. Fond za kvalitet i talente osnovan je sa ciljem obezbjeđivanja nagrada za najbolje učenike, talentovane osnovce i srednjoškolce, u iznosu do 2.000 eura.
4. Stipendije učenicima i studentima romske i egipćanske populacije obezbjeđuju se mladim Romima i Romkinjama koji redovno pohađaju trogodišnju ili četvorogodišnju srednju školu, kao i studentima sa ciljem povećanja upisa pripadnika romske zajednice na fakultete.

Ministarstvo zdravlja, realizuje programe podrške mladima kroz:

1. Savjetovališta za mlade sa ciljem pružanja stručne psihosocijalne podrške tinejdžerima i adolescentima u njihovom prelasku u odraslo doba;

Ministarstvo nauke:

1. Konkurs za sufinansiranje naučnoistraživačke i inovativne djelatnosti jedan je od ključnih mehanizama za podršku naučnoistraživačkoj zajednici u Crnoj Gori, sa fokusom na mlade naučnike i istraživače kojima je finansijska podrška države najviše potrebna;

2. Stipendije za doktorska istraživanja su usmjerene ka povećanju broja mladih ljudi uključenih u istraživanja na svom univerzitetu koji na taj način jačaju naučne i inovativne kapacitete svoje institucije;

3. Festival "Otvoreni dani nauke" organizuje se kontinuirano sa ciljem skretanja pažnje javnosti na aktuelne naučne teme i politike za mlade, kao i na važnost inovacija za društveni i ekonomski razvoj;

Crnogorska akademija nauka i umjetnosti (CANU) kroz Fond za podsticanje naučnog i umjetničkog podmlatka CANU dodjeljuje:

- stipendije studentima za postignute rezultate na studijama svake godine,
- nagrade mladim stvaraocima za ostvarenja u oblasti nauke i umjetnosti, svake druge godine.

Ministarstvo kulture

1. Podrška mladim kreatorima kulture i medijskih sadržaja usmjerena je na sufinansiranje projekata i programa u oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva mladih, sa posebnim konkursima namijenjenih razvoju stvaralaštva djece i mladih na sjeveru države;

2. Razvoj školskih programa i obrazovnih aktivnosti sa ciljem stimulisanja mladih da se uključe u dramske obrazovne radionice i kurseve iz kreativnog pisanja, filma i videa, govorništva, režije, primjenjene likovne umjetnosti i muzike, plesa, lutkarstva;

3. Program "Biblioteka za slijepe" ima za cilj obezbjeđivanje jednakog pristupa kulturnim sadržajima za sve mlade, sa fokusom na mlade sa invaliditetom, a okuplja djecu i mlade oštećenog vida koji žive u različitim gradovima Crne Gore.

Ministarstvo sporta i mladih

1. Kroz Program ostvarivanja javnog interesa u oblasti omladinske politike, Ministarstvo će direktno sufinansirati aktivnosti koje su prepoznate kroz Analizu potreba mladih

2. Školski sport i stipendiranje najboljih mladih sportista

3. U kontinuitetu se sprovode i aktivnosti iz Strategije za mlade 2017-2021. koja obuhvata 6 ključnih prioriteta i to: zapošljavanje, obrazovanje, aktivizam, zdravlje, kulturu i institucionalni okvir u omladinskoj politici.

Od osnivanja Ministarstva, za nepune tri godine, uložili smo **preko 800.000 eura u projekte omladinskih organizacija**. Jedan od projekata koji se može izdvojiti kao primjer dobre prakse, jeste i „Evropska omladinska kartica – EYCA“, koji realizuje NVO "Centar za omladinsku edukaciju" u saradnji sa Ministarstvom. Njegovom implementacijom smo mladim ljudima u Crnoj Gori, u prvom redu srednjoškolcima i studentima, omogućili da upotrebom EYCA kartice **besplatno** koriste različite benefite, u preko 130 crnogorskih i preko 70.000 evropskih firmi. Do sada je distribuirano preko 5000 omladinskih kartica u svim crnogorskim opštinama. Implementacija ovog društveno-odgovornog projekta, doprinosi jačanju mobilnosti mladih, njihovoj neformalnoj edukaciji, umrežavanju sa vršnjacima na lokalnom, nacionalnom i evropskom nivou, kao i smanjenju nezaposlenosti mladih u našoj zemlji.

Crna Gora je, u skladu sa vanjsko-političkim prioritetima (pristupanje EU i regionalna saradnja), prva država koja je ispunila sva tri uslova za uspostavljanje Regionalne kancelarije za saradnju mladih. Lokalna kancelarije je otvorena u julu 2017. godine, prije nego što je otvorena Regionalna kancelarija u Tirani, a nedavno smo obezbijedili nove, komfornije prostorije. RYCO je do sada najvidljiviji rezultat Berlinskog procesa i

Crna Gora je ponosna na činjenicu da je prepoznata kao država koja ulaže maksimalne napore u rad i funkcionisanje ove regionalne kancelarije.

Posebne napore ulažemo u jačanje koordinacionih mehanizama na svim nivoima, kao i unapređenje saradnje i stvaranje sinergije sa omladinskim nevladinim sektorom, ali i sa brojnim inicijativama i organizacijama na regionalnom i međunarodnom nivou. Ovo je potvrda da je pitanje mladih visoko na listi prioriteta ove vlade. Samo zajedničkim naporima možemo da utičemo na poboljšanje položaja mladih u Crnoj Gori, stvarajući podsticajno okruženje za njihov razvoj.